

זא קיין הערר-נאָמט מעהר פֿאַן דער שטעללע " —
"א. באַראַמאָס! דאָ צייטן ענדערן זיך לידער
צום שלעכטן! וידען אונד פֿאַפֿען זיצען היינט
איס רייכשאַטע! אין דען אלטען גוטען צייטן-
בלינדער דער פֿאַפֿען און דער קובע אונד פרעדי-
טע דאָ אויסראַטונג דער וידען — אונד דער וידע
דורפֿטע אויף דאָ פֿאַפֿען נאַר ניכט זעהען. היינט
אבער איז דער וידע קיין יוד אונד דער פֿאַפֿען
קיין פֿאַפֿען. זאָ אין ווישער דעפֿושטרער שפּריכט
דער היינט אין אונגאַרישעס זאָ דאָס איך אונד מין
געפֿאַסטער שטיק דארבער שווינען, מאן ערקענטען
און דאָס איך ניכט מעהר אלס וידען אינע וויכט דאָ.
אינער פֿאַן איינען האָט איינע שונור-באַרש דער
נאָך דען מינען בעישטעט! — מיט דען פֿאַפֿען
איז עס איך איס! האָט דאָ ניכט פֿריינט, דאָס
דינען גיטליכען דעפֿושטרען צור פֿראַמטען
שענען-פֿאַרטייאָ געדאַרען ווערען? — אינע נון
געדאַרען זאָ אללע צור ליבדאַרען ערניענגע-
פֿאַרטייאָ זאָ האָלטען ליבער מיט דעם פֿאַרטייאָנער
ט י ס א י, אלס מיט דעם פֿראַמטען פֿאַרטייאָנער
שענען! — אָ, וועלכע פֿערקעהרטע וועלט! —
בידען האָטע דערניצן דער וועלט-שמערען ער-
גריפֿען. זאָ בענאָבאָרע זיך אין אַלס בענאָבאָרעס
ווירטעס-וויר אונד "ווייניג ע"ן דאַרש פֿאַר
שמערען אונד פֿירדע" —

אינע פֿערישטונג הערעס, דאָס נאָרד ווירד נעמליך.
אויס איינען שאַנערען גלאַנץ צו האַבען, אָפֿט נע-
פֿאַרביט, מיט דער נאָרד-פֿאַרבע פֿעפֿאַרד זיך אַבער
אין גיטליכער שפּאַפֿע, ווי אָפֿט זאַלכעס בייאָ גיר-
נען קלידערען פֿאַרקאָממט, איז אַ אללגעמיין
בעקאַנט.

"(א ויך איינע רייזע נאָך קא-
ליליאָרען [אין אמעריקא], אויס דאַרש זיך אַזויס
דען נאָרד-גאַבען אין פֿערמאַנען צו האַלטן. אין
זערויסטער גאַבען האָט אויס לעמבערען רייזע דיע-
זער מאַנע עבענפֿאַרלעס נאָך קאליפֿארניען, אַבער
ניכט אויס דאַרש נייעס נאָלד, זאַנערען זיין איינענס
נעלד" איינצוויכען. הערר ראַנעמאָהל איז נעמליך
אין 70 יערהערע מאַנען דער ערשט פֿאַר קורצען אין
זינגעס מערבען הייראַטען. דער איטע מאַנע ער-
קראַנטע צופֿעלליג, וועלכע געלענעדיגט דאָס זינגע
זויב בעישטעט, אויס 10000 ר זי שטעללען אונד
מיט איינען געליבעטען וויכענען. דער אלטע
רייזע אינען האַמבורג, וואָ ער ערפֿאַר, דאָס זיין ווייב
מיט דעם געליבעטען אינע דען 10000 גילדען נאָך
קאליפֿארניען געוואַנדערט! דער איטע מאַנע מיטעס
זיך דאָ רייזע-שפּעציעל צוואַסמען-בעשטלען, אים
זיך נאָך קאליפֿארניען צו בענעכען, וואָ ער האָפֿט,
זיין "טויטעס" ווייב אינע זינגע 10000 גילדען ווענדער
צו פֿירען.

* (רעט הווע להאם ער קינדער-
מאָרדער) אין איינעם דאַרשע נאָרד-באַהמענס,
האַרש אין דער זעכסישען יענען, פֿערשטעל איר-
נען וידען אין 9 יעהרער נאָכע אונד צווייאָ
טאנע שפּאַטער אין יעהרעניגס מערבען. מאַן גלויב-
טע אַפֿאַנגס, דאָס קינדער ווערען אים נאָהען מיכע,
וואָהן זיז הייפיג באַדען גענען, פֿעראַנגליקט אונד
ערשטויקען. דאָך דאָס נאָכבאָרן האָרשע מאַנס דאָ-
רויף, דאָס געשריאָ איינעם קינדעס, זאָ האַרבעט
אונד האַרבעט אונד ערקאַנטע אלסבאַר, דאָס
זיענעס געשריאָ פֿאַן אַהרעס איינען קינדע הער-
הויכע וועלכעס זיז פֿאַר איינער פֿערשטעל שטונדע
אין דאָ נאָהע ווערקשאַטט איינעם שמעדעס שקי-
טע, ראַש אַילעס זיז צור ווערקשאַטט הייכע,
דאָך וואָר דאָס סודע קאַנטאַסען. אויף אַהרען
יאַמטער-רוף ליעפֿען פֿיעלע ליעפֿע הערבייאָ
ערבדאַכען דאָ סודיע. אינע וואָס ערבדאַכען זאָ
דאָס קינד לאַג דאָ מיט הענדען אין פֿיסטן-
געבונדען, אינע דער שמיעד שטינג וואָ איך פֿלייש-
הויער דעם אַפֿעלען געשאַפֿטען שמוקע פֿלייש
פֿאַם ליעב, דער שמיעד וואַרדע נאַטירליך זאַפֿאַרש
פֿעסענעמאַסטען אינע דאָס שאָן האַלב-טאָדעס
הינד בעפֿייט, ענדליך בעמערקטע מאַן אַם פֿיס-
באַדען אין לאַך, וועלכעס נור מיט איינעם שטינע
בידעקט וואָר, דער שטיין וואַרדע ווענערליקט אונד
דאָס ווייטע אונד נאַסע לאַך אַנטערוויכט, מאַן
פֿאַר דעם וועלכען איינע קינדעס-האַנד אונד
זאַנטענע טהילע פֿאַן קינדעס-לייכען, נאַנן אונד
טען לאַגען איך צווייאָ קינדער-קאַפּען, דער אַבען
ערווענער וידע קאַנטעט מיט שידערן זאַפֿאַרש
דאָס דעם דאָ קאַפּען זינגער צווייאָ, פֿאַר ווענען
וואָ נאַטירליך אין אַפֿעלען קינדער זינד, דער יאַמטער
איבערדועס רעטהוועלחאַפֿען וואָ ער קען דער שמיעד
מיט דעם מאַדע אונשולדער קאנטען ערציעלען
וואַללטע, דאָס געריכט ווירד אויף אַרשליך אַינ-
טערוויכען לאַסען, אָב ער ניכט וואַהזונגט זיין.
פֿייליך, דען אונגליקליכען עלטען דער עטאַר-
דעטען קינדער איז געווען וועגן געדאַלען!
(אונגליק אַדער אַבזויבט)

אין היינטיגן ערשטאַכטער וידע האָט זיט איינען
וואַכען גלייך נאָך "הבדלה" איינען העפֿטיגען
קאַפּע-וועלכע זיז דער איינענדיגשטען הבדלה
רייכשטען וואַרדע פֿאַן איינעם שווינדעל ערנירפֿען,
עס וואַרדע אין וואָ דאָס אַנדערע מאל אין איצט
גריפֿען, דאָך וואָר עס שווער, דען גרויז הערען
קראַנקייט צו ערראַטען וואָ קאַממט דען אַפֿט-
שמערען אַדער שפּיטערליך צום הבדלה-מאַכען?
ענדליך קאַם עס הערויס, דאָס איז גרינע פֿאַרביט
דער הבדלה אויס, אַרענען וועלכע מאַן קויפֿ-
טע דאַרער איינע אַנדערע הבדלה אויס היינעס געל-
בען וואַכט, אונד דער קאַפּע-שמערען קאַם עס
ווערדע! — איינע פֿאַסט גלייכע געשיכטע ערמיני-
נעטע זיך פֿאַר ווענען וואַכען אין ווען מיט איינעם
קוידער-וועלכען, דער הער נאָכ געמליך דער בייז
אויטער דער חופּה דאָס קוידער-ריינעל; נאָך איינער
שטינדע וואָ אויף דער פֿינער געשוואַלען, דען
צווייטע וואָ וואָר שאָן צו בעפֿירטען, מאן ווער-
דער אַדער דען פֿינער ווענענדיגען מיטעסן, נור דער
קונסט איינעם זעהר בערהמטען דאַקטאָרס איז
עס געלונגען, דאָס דאָ זינגע פֿרייאָ נאָך פֿיערען
שמערען ענדליך דאָ אויף 10 פֿינער בעהאַל-
טען האָט, איך דער שטעללעך זיך אלס אַירואַכע

* (וויינער דער דער ערמ אַרדע-
טע ערני) מאַן האָט דען מאַדער נאָך אימ-
מער ניכט געפֿירען אַבער דאָס געריכטע פֿערי-
מאַנען! איזט שאָן דאָ! עס ווירד נעמליך אויס
לעמבערען געפֿערשפּעציעל צוואַסמען-בעשטלען, 17-יערעניגס
דיענסטמעדיקען, נאָמענס גענענעפֿעלד, דער האַרשי-
נען פֿאַרזייאָ 16 שטיק קאַסענישע דער פֿעס-
טער באַנאָ! געפֿערענען האַבען, דאָס קאַסענישע
בעטראַגען 49000 גילדען, אויס נאָמען וואַרדען
איבער 55000 גילדען קאַסענישע גערוויכט, נון האָ-
בען וויר יאָ שאָן געמעלדעט, דאָס איין קאַסעני-
שיין איבער 5000 גילדען אויס בוקאַרעסט, אין
צווייטער ווענדער איבער 1000 גילדען אויס לעמ-
בערען הייער אַלזאַנאַטע, דאָ יענעס ענדליך קאַסעני-
שיינע אויס ווערסטע פֿאַן 49000 גילדען אויסגעפֿירען
וואַרדען, אַז איזט יאָ דאָס נאָמען געפֿירען
מאַנען פֿאַן 55000 גילדען שאָן דאָ, פֿיערלייכט ווירד
עס הויך היינעס היינעסען געלייגען, איך דען
מאָדער צו ערנירפֿען, מערקווידיג איזט עס, דאָס
מאָן ביזערע ניכט וואָרדע אונד מערבען דינען
קאַסענישע הערענאַמטען, זאָ זאַנט וואַלד, זאָ
אַבער זאָ געפֿירען, אַבער דאָ פֿראַגע אויט:
אָב זאָ דאַוועלבען ניכט פֿאַן יעמאַנעם ערהאַלטען
האַבען? —

מאַן, וועלכע אַם פֿענסטער שטאַנד, איך קאַנטע דעם
וידען ניכט אויס פֿעשישטעלענע געדיכט, האָט איך
דאָס קענעשטע, דאָס היינענדיגע, דאָס פֿערלאַנגע אונד
דאָס פֿיעלע שוואַרען בייאָ דינען וידען ניכט אַנטקעלעס?
— וויאָ ער דאָ שטאַנד, אלס קאַנטע ער קיינע 2 צעהלען;
זענעס זאָנען אַז איינמאל איין היינע הויכע, וואָ אויספֿעסען,
וואָ קריגען-נאָר דאָ איינענדיגע-שפּעציעל אַבער זאַבאַלד
דינען וידען איינע הערשאַפֿט ערבלוקען, דאָס זענען זאָ זיך
זאָ צוואַסמען וואָ איינע שטעלען זיך נור
האַרען זאָ רוסס, אויס דער הייראַטע דעסטאָ בעסטער
בעטרוגען זאָ קאַנען!

"דאָס האָט עכטס, מין ליבער ווילהעלם (זאַנעס דער
נאַפֿאָ), עס איזט לידער אַלזאַנו-וואַרד; אַבער ווער האָט דאָ
וידען זאָ פֿערדאַרען? קיין אַנדערער אלס וויר זעכסט!
וואַרשט דאָ שאָן אין שפּאַניע? האָט דאָ שאָן דאָ וידען
אין שפּאַניע גענעקען? (צו דאמאלינען גייט וואַרען דאָ
וידען אויס שאַנען נאָך ניכט פֿערטריבען, זאָ האַסטען דאַרש
פֿיעלעטער אללע מלאַניגען פֿירוווישען, זאָ דאָס יאָ זאַנאָר
זינגעטער ביים קאַנען וואַרען, דער שפּאַנישע וידע ערשט
זאָ וואָ הער דאָ הערשאַפֿט, זאָ דאָ דאָס אַיך ניממאַלס,
אַלס איינען פֿערקעטען וידען ערנענען ווירדעס ווען מאַן
אין שפּעציעל-קער פֿאַרזווערערט מאַרשערט אונד קוועלעס,
וואָ קאַנען וויר אונד דאָן וואַרדען, ווען עס זאָ קענעשטע,
זאָ היינענדיגט איזט זאָ פֿאַלש אונס נענענאָכער ווירד?
ווי בריווכען דאָ 2000 מאַרק צו איינעם פֿאַלישען צוועקע,
ווי וואַללען דאָמיט איינע אַרמעס פֿאַפֿען, וועלכע נענען
דען קאַנען אונד פֿיר דען פֿירנער ריכאַרד עקעלסען זאָלד
ווידען וויר דען וידען אלס אונזערען עכטען ברודער בע-

טראַכטען, דאָן ווירד ער פֿיערלייכט אויך צו אונזער
פֿאַרטייאָ געדאַרען אינע זענען געוויס, אַז אונזעיס פֿאַ-
לישען צוועקע זיין געלד זאָ אָפֿען, אַבער זאָ וואָ
האַט ער דאַפֿאַן, ווען פֿירנען יאַהאַנ אַדער פֿירנען ריכאַרד
קאַנען ווירד? פֿאַן ביידען ווירד ער געשלאַנען! — וואַרש,
דאָ ווייסט זיך לידער איינענדיגען, דאָס דער וידע ווייס, צו
וועלכעס צוועקע וויר דאָס געלד היינענדיגען וואַרדע,
אַלס נון בערעקטען ווירדע היינענדיגען וואַרדע,
דאָ זאַנעס אויס דער נאַפֿ: אַלזאַ האַרע אַן בענדערקס,
ווען דאָ ווירסליך אין היינעס הויכע ניכט מעהר אלס 800
מאַרק אויס פֿערטריבען האַסט — וואָס איך דיר וואַלד פֿאַרעסן
דיינע פֿעלען שווינדע דאָך ניכט גלויבע — וואַרשס געהט
דאָ ניכט נאָך יאָר ק צו דינעס געשעפטס-פֿיינד
יאָס ע"ן?
— צו יאַסען? דאָ ווערד איך מיך אַן איינע שלעכ-
טע אַרדעססע? וואַחער זאָלד יאַסען דאָס געלד הערענעשען?
פֿיערלייכט אויס דעם קאַנליכען שאַטע? דאָ איזט יאָ קיין
געלד מעהר דאָ, אַללעס אויס פֿיר דען פֿירנען יאַהאַנ אויס-
נעברויס וואַרדען?
וואָס זאַנעס דאָ? ער, אלס דינען דעם קאַנעס,
האַט דעם צווייט-נעבאָרען פֿירנען יאַהאַנ געלד גע-
נעכען? —
"אונד וואַרש דען ניכט?"
דינען פֿראַגע האַפטע בענדערקס מיט בענאָרעיעס
נאָכרויען אַן דען גריפֿען געריכטע. ער וואַללעט דאָרף
ערהאַרען, אָב דער נאַפֿ צור ריכאַרד-פֿאַרטייאָ אַדער צור
יאַהאַנ-פֿאַרטייאָ געדאַרען?
(פֿאַרזעצונג פֿאַלס)

זאַנען-פֿאַרען, אַבער איינע מאַרק אויס היינט נור 60 קר.)
העפטען איך דאָ 2000 מאַרק, אויף וואַללעס מיך בילליכער
פֿירנען! אַבער איך האַבע זיין עכטען ניכט דער אַללענעטען
נאָמט האָט אויס ניכטע דאָ נאָמען וועלט שפּאַניע, אין
אַבער קאַנען ניכט אויס ניכט 2000 מאַרק מאַכען! — אויף
זאַנעס דאָן, דאָס אויף דינען סומטע האַבען מיט ע"ס
וואָס לאַנגען איך אַלזאַ דאַמאָ, ווען אויף אין פֿאַר ער-
זענעס מעהר נעכט? זאָלד מיר נאָמט העלפֿען, איך פֿערידע-
נע ווענע דאַמיאָ, פֿיערלייכט בלאַס איינע קליינע סענאָרע?
בייאָ פֿירנען פֿירנען, דען פֿאַן איך פֿערלאַנגען איך ניכטס,
איך פֿערלאַנגען מיך דעם בלאַס אויף איינע נאָמט-
מוסר... .
בענדערקס! בענדערקס! רייכע ער בענדערקס!
אונד אויף אַללעס זאָלד איך דיר גלויבען? דאָס האָט אין
דיינעם קאַסטען קליינע 2000 מאַרק?
— וואַהן דענעס אויף, נענדער הער נאַפֿ? איך זאָלד
ניכט ערלעכען, געזונד נאָך הויכע צו ווייב אונד קער צו
קאַסטען, ווען איך יענעס איבער 300 מאַרק אויס קאַסטען
ליינען האַבען, דינען קליינע סומטע ווילל איך פֿיר איך,
אַבער נור פֿיר איך, צו 10 פֿערענעס לייחען, איך האַסטע
דינען געלד צוואַר צו איינעם אַנדערען אונטערנעמען בע-
שפּיטעס אונד עס העפטעס מיר מעהר פֿאַפֿעס פֿערמאַנען,
אַבער וואָס איזט איך ניכט פֿיר איך? מינעס איינענען פֿאַ-
טער קאַנטען איך דאָס ניכט שוואַן... .
בענדערקס, געקע אויף אין פֿאַר מינושען היינעס,
אין דען פֿאַר-וואַלד, איך ווילל מיר איינצווישען דאָ אַבע
איבערלענען!
אַלס זיך בענדערקס ענטפֿערטע, דאָ זאַנעס דער זינגע

זאַנען-פֿאַרען, אַבער איינע מאַרק אויס היינט נור 60 קר.)
העפטען איך דאָ 2000 מאַרק, אויף וואַללעס מיך בילליכער
פֿירנען! אַבער איך האַבע זיין עכטען ניכט דער אַללענעטען
נאָמט האָט אויס ניכטע דאָ נאָמען וועלט שפּאַניע, אין
אַבער קאַנען ניכט אויס ניכט 2000 מאַרק מאַכען! — אויף
זאַנעס דאָן, דאָס אויף דינען סומטע האַבען מיט ע"ס
וואָס לאַנגען איך אַלזאַ דאַמאָ, ווען אויף אין פֿאַר ער-
זענעס מעהר נעכט? זאָלד מיר נאָמט העלפֿען, איך פֿערידע-
נע ווענע דאַמיאָ, פֿיערלייכט בלאַס איינע קליינע סענאָרע?
בייאָ פֿירנען פֿירנען, דען פֿאַן איך פֿערלאַנגען איך ניכטס,
איך פֿערלאַנגען מיך דעם בלאַס אויף איינע נאָמט-
מוסר... .
בענדערקס! בענדערקס! רייכע ער בענדערקס!
אונד אויף אַללעס זאָלד איך דיר גלויבען? דאָס האָט אין
דיינעם קאַסטען קליינע 2000 מאַרק?
— וואַהן דענעס אויף, נענדער הער נאַפֿ? איך זאָלד
ניכט ערלעכען, געזונד נאָך הויכע צו ווייב אונד קער צו
קאַסטען, ווען איך יענעס איבער 300 מאַרק אויס קאַסטען
ליינען האַבען, דינען קליינע סומטע ווילל איך פֿיר איך,
אַבער נור פֿיר איך, צו 10 פֿערענעס לייחען, איך האַסטע
דינען געלד צוואַר צו איינעם אַנדערען אונטערנעמען בע-
שפּיטעס אונד עס העפטעס מיר מעהר פֿאַפֿעס פֿערמאַנען,
אַבער וואָס איזט איך ניכט פֿיר איך? מינעס איינענען פֿאַ-
טער קאַנטען איך דאָס ניכט שוואַן... .
בענדערקס, געקע אויף אין פֿאַר מינושען היינעס,
אין דען פֿאַר-וואַלד, איך ווילל מיר איינצווישען דאָ אַבע
איבערלענען!
אַלס זיך בענדערקס ענטפֿערטע, דאָ זאַנעס דער זינגע

אינקאמפני-שמייער ווירד מאן ענטוועדער פריי-
וויליג ערלעבט בעקענען; אדער זיא ווירד אמת-
ליך נאך פערשעדיגען פערמאגענס-קוועללען בערע-
נעט ווערדען. — מאן העכטע אלזא איינע היג-ווע-
פיר איינע דער-וועג ערשפארען קאנען. ווען דיא
אלטען ניצ'שע שמייער-געזעטצע בלייבען, זא
העכטע ניצ'שע נישט אבראדנקען מיסטער. דורך דען
אינטרומט מיס'אם אינס מיניסטעריאום איזט האכס-
מינס נור דיא פארמיא-פערמיאנינג ערצערט וואר-
דען — אונד דיא נייען שמייער-געזעטצע, וועלכע
פריהער קיינע מאיאריטעט האבען קאנענען, ווער-
דען יעצטע דורך איינע גראסע מאיאריטעט בעויל-
לינגט ווערדען.

פערשיעדענע נייאניקייטען.

* (דיא עוויגען ווידער שפרי-
כע) וויר מייען נאטירליך הימטע דיא נאכריכ-
מען אויס דער וועסטליכען טורקיא. נעכטערן פריה
זנד הייער פאלגענדע דרויא דעפעטען איינע-
טראפען. —
צ ע מי ני ע (הויפטשטאט פאן מאנטע-
נערא) זימען סעפטעמבער. צווישען דען רעוואל-
ציאנערען אונד דען טורקען האבען געסטערן מער-
הייער צאכטען שטאטטעפונדען. דיא טורקען
ווארייען צוויקענען פאלגען, דאך האטטען דיא רע-
וואלוציאנערען פילע פערוואנדעטע אינע טארטע-
דיא העלפטע דער טורקישען ארמעע. מיט דעם
פאטא אן דער שפיטצע, איזט געפאלען — מאנ-
טענערא ווירד זיך דאך און דען קריגע דיינטשען
מיסטען. —

ב ע ל ע ר א ד, 7-טען סעפטעמבער. אין דער
שלאכט בייא דאברא איזט איינע ארמעע פאן 3000
טורקען פאן 700 רעוואלוציאנערען געשלאגען וואר-
דען. דיא טורקען האבען אן שטרען אפלייזן איבער
300 מאנן פערלארען. נאנין סערביען פרייט זיך ווע-
גען הייערע ווענגע דער רעוואלוציאן.
דייעז צוויא ווענגע-דעפעטען זינד פאן זייטע
דער סלאווען פעלעראפריט ווארדען. — לעזען וויר
נון דיא הייטע דעפעטע פאן זייטע דער טורקען:
ק א נ ס ט א נ ס י נ א פ ע ל, 7-טען סעפ-
טעמבער. דיא רעוואלוציאן ווירד כאלד געפילד-
נייערענדיקס ווערדען, דאס גענדע דעם איי-
שטאנדעם איזט כאלד צו רעווארסען. 1000 סער-
בען, וועלכע דען רעוואלוציאנערען צו הילפע אייל-
מען, ווארדען געפילדן געדרענעמאכט. — סערביען
קייטע דען רעוואלוציאנערען 6 קאנארען אינד 500-ציר-
נאדעלי-געווערע, אבער אל' דייעז וואפען וואיר-
דען פאן דען טורקען ווענגעמאכטען.

פאלליעטאן.

דיא יודען אין ענגלאנד.

(6-טע פארמאטצונג.)
II. ביים גראפען פאן סאליסבורי.
אין זענען דעמוועלבען פאלאטע. פאר דעסטע טהאר
מאן דאס אויטע טענדען אומביינען וואללעט האטטע זיך
פאלגענדעס צונעטראנען; וויא דער לעוער שאן אויס פארי-
נעס קאפיטעל פארטירען האטטע געהאטע הייער פאלאטע
דעם גראפען פאן סאליסבורי (געשפריכען ווירד עס, סאהלס-
בערי). אין איינע ווייטען העלל-געלייכטעטען זאאלע דעי-
זעס פאלאטעס בעפארטען זיך דרויא פאנע נאך יענער בע-
נעכערהייט. דער בעריהטע ענלישע שטאטט-מאנן גראפ
פאן סאליסבורי — אונד דער הייטע יודע פאן ענגלאנד,
נאטטע ב ע נ ע ד י ק ס ון, זייען גינגע נעג שפאלן אויף
אונד אב — אונד דער רייכע יודע, וועלכער אויף שאן
אונד האך געוואכסען וואר, שטאנד נעביס אונד נעקייטס
בייא דער שטייע, וויא איין בעשליע. אלס ווירדען זיך
גאר נישט געטוישען, דעם נאפען זיינען האהע וואכס צו
צויען. — אס פונסטער שטאנד איין ווענער מאנן אויף דאס
פערקנישטע נעקליידעס, אונד זאי דורך דאס פונסטע הי-
גום, אלס ווירדען איהן דער גראפ אונד יודע נאר נישט
קייטערן. —
נאכדעם נון דער גראפ פארמאלס אויף אונד אב נע-
גאנצען וואר אונד געדרערטע צאריינע בליקע אויף דען נע-
קייטשען אונד נייערענעקייטען יודען געוואלפען האטטע,
זאנפע ער גערליך: „נון יודע, ווירסט דוא דאס געלד ביל-
לייער הערליהען“

זאלכע ווידערשטרעבענדע נאכריכטען ווער-
דען נאך לענגערע צייט אינלייפן. מאן אויך זיין
דאס הייער נאך קיין ווידערשטרעך אויט; ביידע בע-
קאמטען געמליך שלענגען דיא סלאווען פאן דען טור-
קען אונד דיא טורקען פאן דען סלאווען. — וויר
וואללען הייער נאך אוממער דאס שאן אפס געזאג-
טע וועדערהאלטן; זא לאנגע זיך נאפען אייטוער-
מייע מאכט ריהרט, ברויכט מאן זיך אויס דייער
רעוואלוציאן נישט פילע צו מאכען. ערסט ווען רויס-
לאנד אויס פעראינע מיט דען פערסטערווימערן, דען
זיד-סלאווען צו הילפע געהען וואללעט — דאנן —
אבער ערסט נור ד א נ ון — ווערען איין עינטמער
אריינמאלישער קריגע, זא זאנאר איין איראפעא-
שער קריגע צו בעפריכטען.

* (בייליידיס - בעציינונג אן
דיא פערנוויסונגעס קאייזערין
מאריא אנטא קאראלינא) אין דער
מאנאטי-זייטע דעם אינאיינשען רייכסטאנעם
בראכטע דער אבערדנעטע באלטשאוואר האר-
וואט דען אנטאר איין, דאס הייז מאנע איבער
דאס אבערבען דעם קאייזערס פערדינאנד דער אים
אוינארטס פרייהייט אנפערענעלכע פערדנעסטע
זיך ערווארבען האט, איינע מיטליידישפאללע טהיל-
נאמע אים פארפאללע אייטרוקען, דייער
אנטרא ווארדע מיט דעם בעשלוסטע אנגעמאטען,
פאן דייערע ביליידיס-בעציינונג זיינע מאיעסטע
דען קאנע אונד און פערוואנדעטע קאייזערן מאריא
אנא און קענגינס צו זעטצען.

* (איבער דען וואובער) עס
ניכט מענטשען, דיא נייע געשיידט ווערדען וואללען.
מאן האט אביסל אלס דיא אייבער-געזעטצע אב-
געשאפט. אויך מאן זיך פערלייכעט דאס, אבער
זיא אנשטאטס צו זיינען, פערטעהר שאיען, אבער
דיא יודענפריינדע און נאלייען, וועלכע איממער
בערוויפען, דאס דיא דארטיגע יודען אויס אהרעם
וואוינער דאס לאנד אויספרייערן, וואללען נאך
איממער נישט רוחען. זיא האבען דאדער דען עס
טערהייטשען וויסטענעמסטער בעשטיירטע, דאס
ער איסטנעסווייזע פיר נאלייען צוטייאם טרויע,
דאמיט דער וואוינער איהרע. נוט (דאכטע זיך
דער מיניסטער) אונד ליינע דורך דאס לעמבערגער
לאנדעספריינדע דיא אינטערנעווערסען אויפפארדערן,
איינע פלאן צו איינע געזעטצע צו געבען. דאמיט
דער וואוינער אנטעדרוקט ווערדען עס ואלל אלזא
פיר נאלייען וועדער בעשטימט ווערדען. וויא
פילע פערזענען געמאכטען ווערדען דארפן, וואס
הייערע ענטשעריטע, דאס ווייס הייטע שאן יעדעס
קינע. געלד ברויכט. מיט עס אויך אים האהע
פערזענען ווענן; ווייל אבער דער קאפיטאליסט

גענענטמער הייער גראפ! אלסעכטיגסטער הייער
גראפ! איהר וואללע הונדערט יאדער אלס ווערדען, נאטס
זאלל אויך אללעס נוסע געבען, אויך קאנטען מיין לעבען
פיר אויך הערענען, אויך קאנטען מיין פיר אויך אויף שפיקע
עצריינערען לאסען; אבער אויך קאנען דען דאך נישט אונ-
סאלייכעס מאליך מאכען, אויך האבען מיין דאס נאפטע מיהע
געשאפען. אויך וואר שאן געסטערן זיך נאפען מאן פיר
אויך געשעפטענע אונד בין הייטע וועדער העלענעלעוואפען,
אויס אויך דאס פערלאנגטע געלד אויספרייערן אויך שפייע-
דע נאך נישטען פאר אויך, אויך האבען מיין נישט צייט נע-
נאפטען צו עסטען, דער פארשפען וואסטער וואלל צו פיייער
אין מיר ווערדען וועלכער שאן הייטע ווערען מייע ליפטען
געקאפטען אויט! אויך בין הערנסלייפן, אויך דיא וועלט
אין ענדע האט. אויך וואר שאן בייא מיר'ס בייא וואנן,
בייא משה יעקב, בייא אברהם דוד אונד בייא . . .

האלט אויך יודע! אללען זיינען יודען האסט דוא
מייע געלד-פערלענעווייס ענטדעקט?
— זא וואלל אויך פערשטימטען אונד פערקויפטען, דיא
צונגע וואלל מיר הערנסטויסטען ווערדען, ווענן אויך נור
איינעס געזאנען האבען, פיר ו ו ע אן אויך דאס געלד ברויכע
אונד צו וועלכעם צו ו ע ק ע אויך עס ברויכען אויך האבען
נור אויסגערען מאכען וואללען, וואך אויך דען געלד צו דען
ביליינסטען פערזענען געקאפטען קאנטען. אבער וויא זינד
אללע וויא איינע, אונד איינער וויא אללע, איבערהאל-
דיאוועלכע פארדערונג, מאן קאנען דאס געלד נישט ביליינער
געבען! —
אכטערן פערזענען אויף זעכס מאנאטען? שרעקליך,
עס איזט שערדליך!

איינע שטראפע פריכטעט. ווען ער האהערע פער-
צענטען נוסט, אלס וועלכען אים געזעטצע ניע-
שטאטטע זינד, זא געשייערע דיעס אויף איינע ארם.
דיא דעם געלד-באגאנער געוויס נאך טהייערער צו
שטעלען קאפטע.
" פ א ט א י א נ ד א י ש ט ו י צ י וויא
אונדערע לעזער וויסטען, איזט אונדער אלט-בע-
קאנטער אייטערס-לינקער פ א ט א י הייער
ניכט מערר אין דען רייכסטאנע געוועהלט וויאדען,
פארטען דיעסטאנע נינג ען פאר דען רייכסטאנע-
געביידע אויף אינד אב. אין הייער טהאט אויס
וועהע, דאס ער זיך נישט אויף איינע דעפישטרעטע-
זייטן שלייבען קאנען, אים דארט וועניגסטען איין
פאאר דומטרויטען צו מאכען. ער הייעלש איינע שטאך
אין דער האנד, אויף וועלכעס איין העסטליכער
יודע-קאפף געשניטעט איזט — אונד מיט דייענס
בעשטייער ער דיא נאללעריע, אום וועניגסטעם פאן
דארט אויס, דען רייכסטאנע געבויטען צו קאנען.
— אונד א וועלכער צופאלל! אינטען, געראדע איהם
געגעבאיער, זאסען דיא פלעך יודישען דעפישטרעטען
— מיט גרימטען בליקען פריכטעט ער דען קאפף
זיינעס שטאקעס אויף דיא יודישען דעפישטרעטען —
ווען ער דאך נור גלייך איינען קולאטש וויין בייא
דער האנד העכטע אים זיינען עארן לאשען ציקאנ-
נען! דער אינטען זענענדיג וואנע-פריכטעט אויף-
טוויצי בערייסען אויף לאכנער מיט איינע
האנד-בעווינגען — אונד אלס וויא נון נאך דער
זיינענע העיטעניגען, פראנטע דער זיינע ווענע-
פריכטער אייטרויע דען אייטען יודעהאכטער פא-
טא; ין, וויא געפאלט אויך דער נייע רייכסטאנע!
— עבאדאט! זאנפע פאטא) צו פילע יודען, צו
פילע פאפפען (ניסטליכע) — אינר צו פילע יונגע
לייטע! מיין לעבער זענען פריינד, מיט דען אלטען
ניסטען צייטען אין אונגאריא זעס אויס! נישט איינ-
מאל צייט, קארטעש" וואר דער יודע גוט זיינען —
אונד הייער זעטט ער זיינען דען אינאיינשען ניע-
זעט-געבען! — גיין, פאטא! כאטיש, האבע
אויך אין מיינער יודענפריינדליכען ערדע נישט רעכט
געראכט! דער יודע שלייכט זיך איבערהאלהן,
אויס אונס צו פערדרינגען, ערסט האבען דיא יודען
דען נאפען האנדעל נור אין אהרע הענער געמאכט
מען, דאנן האבען זיא אויך דען נאפען גרונד-בער-
זייטן אן זיך געקויפטען — אינר נון זינד זיא אויך
שאן אין דען רייכסטאנע געשלייבען אינארטעס אבער.
איהר זינד אויך נישט פערשליטעט ווענען ערסט,
געכטענעס ווערדעט איהר שאן איינע נאפען ווענע-
נעמטירע מיט איינעם אראבגייער אים אינאיינשען
רייכסטאנע האבען! — ערסט קאפטען דייעז יודען
איינעגעלן — דאנן אין שאטיען, אינר האבען זיא
זיך איינמאל ארינגעוואן איינגעניסטעט, דאנן ברינגט

גייט גענדיגער נאפ! אויך האכט נישט, דאס
זאנע אויך אויך! דיא הייטע אויטע טוינט נעכט מערר,
דיא מענטשען זינד שרייבט אויך האבען איינען געזאנען זיא
וואללען זיך שטענען, זא פילע צו פערלאנגען; זיא שטענען
זאללען זיא זיך דיא אוינען פאס קאפטע העיטע! אבער דיא
ערדע ווערדען דער הערליכע מאנן ווירד אויסגעלאכט; אבער
מעכטיגסטער הייער גראפ, ווענן . . .
נון, שפריך! וואס ו ו ע ון?
... אויך מייע נור זאנפע דער יודע נאכדעם ער צופאך
אויך וועניג געוואסטע האט. ווענן מאן זיך דיא זאכע
אויך וועניג נוסטער איבערלעבט. קאנען מאן עס דען לייטען,
וועלכע זא פילע פערזענעטען פערלאנגען, דאך נישט ועהר
פיר אונטע האלטען. מאן האט וועניג פערדינסטע געלד
מאן מוס דאך לעבען וואהנער וואללען ער דאס פילעס געלד
נעמען? אונדע קאנען, לעבען וואלל ער העיטע יאדער,
האט איהנען אונגעהייער פילע שמייער-לאסטען אויפער-
לענט. פיר אונס יודען האט דער קאנען אויך בנאנדרעיס
שמייער-געזעטצע. 25 פערזענע אונדערעס פערמאנעט, ארוואך
דער פייטעט טהייל פאן אונדערעס באגארן געלדעס, פאס
ווערטהע אונדער הייער, פאן אונדערעס זילבערצייגע אונד
נאלד-שטוק, מוס אלס שמייער דעם קאנען געזעהלט ווער-
דען. וויא קאנען מאן אלזא דען לייטען פערדינען, ווענן זיא
פיר איהר געלד 18 פערזענען פערלאנגען? — נון לאסטע
מיט אויך שרייבען, גענדיגער הייער גראפ! עס אויס יא נישט
דאס ערסטע געשעפט. דאס אויך פיר אויך מאכע איהר פיר-
לאנגע 2000 מארק! (איינע מארק וואר 16 לאשע וועבער;
צו וענער צייט וואר דאס געלד אין מארק, אויסגערדיקט;
אויך הייטע עקסטרען אין דייטשלאנד קיינע גולדען.

קאנקוררז

מיט 1-טעם אקטאבער ל' איזט אן דער היינ- זענען איראעליטישען פארקסטילע דאָ שטעללע דעם לייטענדיגן לעהרערס מיט דעם עיהרליכען נעחאלטע פֿאַן 500 נולדען צו בעזעטצען. דערנאָך רעפֿעקטירענדיג מיטסען דען פרעפארמאנדע-קורז אפֿשענטיג אבסאלוירט האבען אונד אלס היינט- שוללעהרער בעפעהרנדיג זיין. דערבערטישע וויס- סען דאָרף ניכט אפֿגעהען אונד פֿאַן פֿערהאַלטע- טען ערהאַלט דערענעג פֿאַרזען, דעססען נאַטען (איין ספֿאַראַטע נעטלעהונג) - אינטעררוכט אין וויבליכען האנדארטישען ערטהילען קאָן. אפֿשע- טע זינד אן דען נעפעקטישען ביז 8-טען סעפטע- בער איינציענדיגן.

דראַס-קאָס סאַלאַן (נייטראַער קאַמיטאַט) אים איינזעט 1875.

דער פאַרשטאַנד.

קאנקוררז

אם 26-טען אקטאבער איזט ביא מיר דאָ שטעללע איינען היינלעהרערס צו בעזעטצען. יאָהרענעקאלט 20 נול. נעכסט קאסט אונד קוואַ- טור, דערפֿעקטאטען, מיט נישטן ציינעסען איינער זיבליכעם בעטראַגען אונד בעפעהרנדיג צום אנטער- רובֿט דער 4 עלעמענטאַר-קלאַסען אין דרייטער אונד אינאָרדנער שפראַכע אונד אים תּלך פֿערווע- הען, מאַנען איהרע איינעלענדונג נעשיינענדיגן אפֿשעריטע נעכטס ציינעסען ביז 27-טען סעפטעמבער. בער איינענדיגן דער איינפֿעלשטע צעהלע 10 א. ה. הויעשענען פֿערישטיגן.

DAVID LESMANS,
in Ujtalu, l. p. Alsó Utsa (Siebenbürgen)

פיר איראעליטישע שטודענטען!

איינע סאַלידע קאנצען, וועלכע דאָ היינזען שילען בעזעכען, פֿענען ביא טור לעבעפֿאַרלע איינ- נאַרעטע, נישט אונד איינשטענדיג בעפעהרנדיג, עלטערלעכע איינזעט, העלענדיג ערעציערען, וואָ אונד טעילווייזען אנטעררוכט אן דען פֿירען אבענד- שטונדען, צו בילדיגען בערענענען.

נעכטס אָך עים נעכטען פֿערטעל מינע וואָהנען אין דער וואַסער-שפראַכע נומ' 8 נעגען- איבער דער 'דאָנערטאָראַעמיע' בעזעכען, אָ היינזען דיעזע אַנזיגע דען עטלעך אונד איהרען שטודענדיגען זאָגען ניר וועללעכען ערשיינען, אונד ערווע אָך דיעספֿאַרלעכע בעפעהרע אונ- מעלדענדיגען קעכטישען אַ' מיר רובֿטען צו וואַלען, וואָ אָך אללעס נערהען זאָמט בעאנטייאַטע J. Dessauer, Pest, Königsgasse 2.

* (דאָ נייען פֿער ענומער אַנט ען) וועלכע דען אפֿגאַנג אינערעם פֿאַמאַס, דאָ ווערען אָן ענלעך, נאָך ניכט ערהאַלטען האבען, מאַנען אונד דאָס רעכעצייטיג אַנזיגען, דאָמט וויר איהר- נען דאָ פֿערהענדיגען בעלעטער שיקען קאַנצען.

דער דאַמאַן, דאָ סאַבבאַטאָיאַנער" איזט אינ- לענגסט אלס ספֿאַראַטעס בוך (298 זייטען שטאַרט) ערשיינען אונד איזט צו בעקאַמטען נישט נעכטענדיג אונד 80 ק"א און דער בוכהרעקטאָר דעם הערער מ' בוריאַן, מאַראַקאַנער-הויז אין פֿעסט.

נעשעפטסבעריכט.

עקסטער פֿירען.

1111 צען יינער טעגס-ווינען 86-פֿענדי- נער 5,65 נולדען. - באַנאַטער 84-פֿענדינער 5,32% נולד. פֿעסטער 81%-פֿענדינער 5,10 נולד. אללעס פֿער דרייאַ מאַנאַטע אונד פֿער צוואַל עקטענער. נען ערס טען יינע 204 - 3,15 נולדען פֿער 72 ווינער פֿענדי. האַפֿער פֿירמאַ 2,75 נולדען פֿער 80 פֿענדי. בוכר דער באַנאַטער 3,05-3,15 נולד פֿער צוואַל- צען אינע פֿענדי. קאַרן 79-80 פֿענדי. 3,30-3,45 נולד. 1111 צען נענען דאָ פֿאַרען פֿיר-וואַסירונג זינד דאָ היינזען פֿירען אונד ניכטס נעשיינען. פֿער סעפטעמבער- אקטאבער 4,90-4,92% פֿער פֿיר-יאָר 5,55-5,60 נולד. קאַרן פֿער סעפטעמבער - אקטאבער 3,30 ביז 3,82% נולדען. האַפֿער פֿער סעפטעמבער-אקטאבער 2,17% - 2,19 נולד פֿער פֿיר-יאָר 2,38-2,39 נולד. בוכר דער פֿירמאַ פֿער מאַי 3,08 - 3,10 נולד. קאַרן פֿער 150 פֿענדי קאַרן-טעס, 11% נולד.

יינענער פֿירען.

1111 צען יינער טעגס-ווינען 42% פֿער. ווינענער שלאַנט פֿירען אַ סעקן 7-טען ד. ס. בערזען פֿירען איין דעם שלאַנטפֿערהאַקס אים 7-טען ד. ס. בערזען 2439 אונטאַרשייטע 1598 באַזעשע אונד 110 דריטע נעכטען 4087 שיק אַבסען, נעקישט וואַרדען פֿאַן ווינער פֿירענען 1591 פֿאַר אונד פֿירענען 2418 אונד אונטערשייטע נענען איינע לאַנד 83 שיק, דען נעכטעס לאַנד-אבסענע 2496 שיק, פֿיר ווינען פֿעריבליכען 1591 שיק, דאָס אונטערשייטע- וויכט שטעללעך זיך פֿער שיק פֿאַר 375 ביז 800 פֿענדי. דער אונטערשייטע פֿער שיק פֿאַן 130-239 נולדען אונד פֿער עקטענער פֿאַר 24-38 נולד, 7% פֿער.

עקאָנאָמיע-ווינענער דערקאַטענער: מאַר ב' ד' היין.

ערהעלעט אין אפֿשעריע בענעפֿאַללס איינען שום אונד ביא אונטערזוכונג דער וואַנער שטעללעט עס זיך הערען, וואָ דאָ וואַסען מיט נערהאַקטען בלייאַ געלאַדען דאָר. (ביים בלאַסען עקסטערציערען דאָרף מאַן ניר מיט פֿלווער אונד ניכט מיט לאַ- דינג שיעסען.) דאָס קאַנן דאָך ניר מיט אבויכט נע- שעהן זיין, איך זענען שום ווירטע פֿאַן איינעם קראַמפֿען אונד סאַלדאַטען הער. עס זינד דאָך נאָר נעפעהרלעכע פֿירנדיג, דיעזע קראַמפֿען (ערהע- צאָן אלבערעכט איזט איך איינמאַל ביים עקסע- ציערען איך זאלבע ווינען פֿערוואַנדעט וואַרדען.) * (אונזערע היינזען ביי לאַ- נע) דאָ עס זיך מיט דער הערענאָיאַנער העיאַ- לוציאַן אבוערעס נעהט אונד וויר דאָהער דען קרעניש-שייא-פֿלאַטען און דער וועסטליכען מירקיאַ ניכט מעהר אָ איינפֿעהרליך ציינען לאַסען מיט- טען קאַנצע אונזערע לאַנד-קאַסטע פֿאַן איראַפּאַ שאַ ונעסטען פֿערטע ווערדען, צו אונזערע פֿאַר- מישען באַכריכטען ווערדען דאָ לעזער דיעזע קאַר- טע זעהר נישט נעכטענדיג קאַנצען, דאָמט זיאַ פֿאַן דיעזע אונד וויסען, וואָ עס זיינעט. (דאָ איינעם נענענען זינד דורך דיעזע קרענישע ליענען נענענע- צייכענען; דאָ דינגערען קרענישע אונד נעשענענע- טען ליענען בעזענען דאָ פֿלוסעט דאָ קרעניש פֿונקטע בעזענען דאָ לאַנע דער שטאַרטען.) - דאָס אַלפֿאַבעטישע פֿערישטיגס דען דעפֿישיטענ- נאַמען איזט עפענפֿאַללס פֿיר דאָ לעזער אינערעם וויסענשאַנס - בעזיכטעס זעהר נאָהענדיג, ווען צום היינזענען און אונזערעם וויסענשאַנס-בעריכטע שטערט, דאָ דער דעפֿישיטען נעכטען דיעזע אַר- יענעס נעזאַמט האַט אונד דער לעזער וויסען וויל אים וועלכעס וואַל-בעזערט ער אים אונד צו וועלכען פֿאַרטיאָ וואָ ער נעמאַט, אָ סאַנע ער און פֿירער אונטער דעם בוכשטאַבען ב' ביא דער לעזער אונד פֿאַרטיאָ ווען, פֿענעט ער אונד ניכט דאַמט, אָ וואָ ער איהן ביא דער אפֿפֿאַזיאַן דער דעכטען דאָך ביא דער אַנאַבעהענדיגקייט- אונד דאַן ביא דער נאַטאַנאַלע-פֿאַרטיאָ, וואָ ער איהן ענדליך פֿענדיג מיט - אונד זאָמט וויס ער, דאָס נעכטען צו צור נאַטאַנאַלען פֿאַרטיאָ נע- דאַמט אַרע אים דעם וואַלבעזערען הערענאָ- שטאַט איזט - פֿאַן דען דעפֿישיטען וועלכע אין מעהרערען וואַל-פֿאַרברענגען נענענען, וואַרדען קאַנצע וויר היינט שאַן מעלדען, דאָס הערע וואָ אי דער היינזען אינעם פֿאַרטיאָ הערע טענענא- טאַני און דער פֿאַנג-שטאַרט הערע באַנאַט און טאַב הערע טענענען אי פֿאַכט אונד הערע טערע פֿאַרט און אינענען עפֿענליכען זינד - אן דען ערלעדיגען וואַל- בעזערען ווערדען יענעס דאָהער ניט וואַלען איינשטענדיגען ווערדען מיטען.

פֿירענע-טאַבעלע		פֿירענע-טאַבעלע	
פֿירענע-טאַבעלע	פֿירענע-טאַבעלע	פֿירענע-טאַבעלע	פֿירענע-טאַבעלע
797	27	2390	0
955	25	23	1
53	27,25	22 10	2
60	26,25	20	3
150	22,25	18 20	4
91	19,50	16 30	5
230	12	14 70	6
49,25	13,50	12 90	7
137,50	14,50	11	8
	16,75	9 20	8 1/2
	15,50		
	14,75		
87,50	49,75	101 80	
		5 29	
79,75	77,75	8 92	
	104,75	8 92	
		1 65	
86,25		1 53	
88,25			
39,25			
85,75			
116,50	81,25		
25	81		
48,50	79,68		
186	85,25		
	85,50		
121,50	101		
161	76		
22,75	205		
137	70		
110,40	22,75		
26	8,50		
	61		
	81		
	204		